

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn,

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkkerk. Telefoon 01837 - 1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementprijs f 10,- per jaar. Abonnementprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De verwonde Borg

Maar Hij is om onze overtredingen verwond.

Jesaja 53 : 5a

Augustinus vroeg eens aan de kerkvader Ambrosius, welk gedeelte van de Heilige Schrift hij zou moeten lezen. Ambrosius antwoordde: „Lees de profetie van Jesaja”.

Enige tijd later sprak Augustinus Ambrosius weer en zei toen tot hem: „Ik heb geen profetie, maar een Evangelie gelezen”.

Dit is terecht opgemerkt. Jesaja kan genoemd worden: het Evangelie van het Oude Testament. Getuigd wordt van Jezus Christus als de hoogste Profeet en Leraar, als de eeuwige Koning en als de enige Hogepriester.

Als we nu aan het laatste denken, wie staat dan niet stil bij het rijke Jesaja 53?

In dit hoofdstuk wordt gesproken over de Priester van het huis Gods, de lijdende knecht des Heeren. Van Hem wordt nu o.m. gezegd: „Hij is om onze overtredingen verwond.”

Het woord „verwond” houdt ons bijzonder stil bij Zijn lichaamslijden. Wat heeft Hij niet geleden, op Gabbatha. Wat heeft Hij niet moeten doorstaan op Golgotha. Beulen strekten Zijn ontklede lichaam over de kruispaal en elke hand werd vastgehecht aan een dwarsbalk. Dus één voor één werden Zijn handen door spijkers doorboord.

Zijn handen, met welke Hij velen gezegend heeft. Door welke Hij velen gereinigd had. Daarna werd nog een lange nagel door hamerkloppen ingedreven in de voeten, totdat zij vastgeklonken waren aan het hout.

Door die ingehamerde spijkers scheurde Zijn vlees, werden de bloedvaten opgehaald en de spieren uiteengerukt.

Nu is Hij om onze overtredingen verwond.

Het woord overtreding geeft te kennen, dat men over de grenzen getrokken is. Dit geschiedde in het paradijs. God had de mens Zijn grenzen gesteld. Van alle bomen des hofs mocht men vrij eten, behalve van die éne, de boom der kennis des goeds en des kwaads.

Hij moest het gebod zijns Gods gehoorzamen. Overtreding ervan zou gestraft worden.

In de hof nu heeft de mens de door God gestelde normen doorbroken en heeft hij zichzelf en also al zijn nakomelingen gesteld in de staat des doods en is men tevens allerhande ellendigheid onderworpen geworden.

Uit zijn staat kan niemand zich nu uitwerken. Men wil dit echter ook niet, daar men een vijand van God geworden is.

Vandaar ook, dat de mens Gods geboden overtreedt met gedachten, woorden en werken. Dit wordt bij Geesteslicht klaar gezien en ingezien. Hartelijk wordt dan met David beleden: „Daar is geen vrede in mijn beenderen vanwege mijne zonde, als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden.

Is dit ook onze belijdenis?

Dan worden alle pogingen tot zelfverbetering gestaakt. Dan wordt onze strafwaardigheid aan-

vaard. Maar dan wordt ook gebeden:

Genâ, o God, genâ, hoor mijn gebed.

Verschoon mij toch naar Uw

barmhartigheden.

Delg uit mijn schuld, vergeef mijn overtreden.

Wie dit bidt heeft een oog gekregen voor de lijdende Knecht des Heeren. Door Goddelijk onderwijs is men aan de weet gekomen, waarom en waartoe Hij moest lijden, verwond, doorboord moest worden. Nu starend op Hem, Die om de overtreding van Zijn volk zo zwaar geleden heeft en also ook voldaan heeft voor de overtredingen, wordt gesmeekt om het aanzien in Hem, opdat getuigd kan worden: welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is. Wie hier nu naar staat, om dit op rechtsgronden hartelijk te getuigen, zal zeker tot de roem van Gods genade zingen :

Een stroom van ongerechtigheden

Had d' overhand op mij,

Maar ons weerspannig overtreden

Verzoent en zuivert Gij.

M. C. Tanis

ONTMOETINGS-DAG „BEWAAR HET PAND”

Naast een bericht in een Haags Kerkblad willen wij ook in „Bewaar het Pand” voor Alphen aan den Rijn en omstreken uw aandacht vragen voor de a.s. Ontmoetingsdag, die D.V. zaterdag 16 maart in het kerkgebouw van de kerk Sliedrecht (C) zal worden gehouden. De bedoeling is om weer met een 2-tal bussen die reis gezamenlijk te maken. Wij hopen, dat zoals vorig jaar, velen van onze jeugd die dag wensen te bezoeken, zowel uit Alphen als uit Nieuwkoop. Hieraan is veel voorbereidend werk verbonden, waarom wij bij deze verzoeken, zo spoedig mogelijk zich in verbinding te stellen met het bekende adres: J. v. d. Bosch, Oudshoornseweg 96, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73025. Wacht dus niet tot de laatste dag, maar wend u direct tot het genoemde adres. Wij onderschrijven gaarne de woorden van Ds. Blom, de Heere brenge die dag weer in Zijn gunst te samen!

v. d. L.

PROGRAMMA ONTMOETINGS-DAG

Het programma ziet er als volgt uit:

MORGENSAMENKOMST, aanvang half 11:

Opening: Ds. G. Blom;

Spreker: Ds. M. Vlietstra;

Slotwoord: Ds. H. van Leeuwen.

PAUZE

MIDDAGSAMENKOMST, aanvang 2 uur:

Opening: Ds. G. Hamstra;

Spreker: Ds. H. C. van der Ent;

Sluiting: Ds. G. Bouw.

Voor verdere gegevens verwijzen we naar het vorige nummer.

B.

CATECHISMUS, LEERBOEK VAN DE ORDE DES HEILS

ZONDAG 18

Het vaderhuis met zijn vele woningen, dat voor ons en voor ons geslacht gesloten werd, bij het bedrijf van onze moedwillige ongerechtigheid in Adam, is door de gerechtigheid van Christus ge-

VAN DE ADMINISTRATIE

Nog niet allen voldeden aan ons verzoek, om het verschuldigde abonentengeld voor 1977 te gireren. Laat dit de laatste maal zijn dat wij dat in herinnering moeten brengen. Een herinneringskaart persoonlijk toe te zenden, geeft ons veel onnodig werk, en u extra kosten, die bestemd zijn voor de hoge portokosten. Wij zien thans belangstellend uit naar uw reactie op ons vriendelijk verzoek.

Daartegenover mochten wij weer verrast worden met het noteren van nieuwe abonnees, en ontvangen giften, die nodig zijn om het luttele bedrag van f 10,— per jaar niet te behoeven verhogen. Via Ds. v. d. Ent, die in het verleden al zo vele nieuwe abonnees door gaf, ontvingen wij weer drie nieuwe adressen uit Katwijk, daarnaast nog een vijftal, zodat wij weer een achttal konden noteren. Aan giften ontvingen wij een bedrag van f 400,— w.o. van K. de L. te N. f 200,—, van K. te A. f 50,—, via Ds. Blom f 50,—. Hartelijk dank voor al deze blijken van liefde voor „Bewaar het Pand”. Wie verrast ons een volgende maal?

Adm.: „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn. Giro 704350.

v. d. L.

opend. Want de Vader heeft Hem voor het oog van Zijn jongeren opgeheven, om gesteld te worden aan Zijn rechterhand.

Christus is, nadat Hij Zichzelf Gode de Vader onstraffelijk kwam op te offeren, opgenomen in Zijn heerlijkheid en dat tot opening van de troon der genade, voor allen die in Christus het aangezicht des Vaders zoeken. En zo worden wij in het geloof uit al onze zorgen en smart over onze zonden door Christus opgenomen en gebracht voor het aangezicht des Vaders, om door Hem verhoord en geholpen te worden ter bekwaamere tijd. Want Hij is ons daar ten goede, en dat is tot troost in al het kwaad dat in dit jammerdal doorworsteld wordt.

Hij denkt aan ons. Hij leidt ons, opdat de zoetheit en zaligheid van Zijn verheerlijking gesmaakt zou worden in het zien op Hem, en bij het verwachten van Hem. Want Hij is ons bij de Vader ten goede totdat Hij wederkomt om te oordelen, de levenden en de doden. En zo wordt het hart door die geestelijke en Gode verheerlijkende zuigkracht in het heilbegerig geloven door Zijn hemelvaart opgeheven naar boven. Zodat het verstaan wordt, dat in Christus, door Zijn verheerlijking, de weg voor u is gebaad, om te komen tot de troon der genade, die u in Hem door de Vader is geopend. En zo is het alleen mogelijk in Christus, door Zijn wederkomst heilbegerig te verwachten, een hemelsgezind leven te leven.

En al is Christus naar Zijn menselijke natuur ten hemel gevaren, dan verzwakt dat de belofte, van bij ons te blijven tot aan het einde der wereld, niet in het minst. Want het onderscheid tussen Zijn Goddelijke en menselijke natuur, wordt er ons met des te meer klaarheid door aangetoond. Want Christus is waarachtig mens en waarachtig God, zodat Hij naar Zijn menselijke natuur niet meer op aarde is. Wat met die klaarheid wel niet aanschouwd kon worden, toen Hij er nog mee was op de aarde. Maar nu wijkt Hij naar Zijn Godheid, majesteit, genade en Geest nimmermeer van ons.

De verhoogde en verheerlijkte Christus stelt ons van dag tot dag onder de Goddelijke autoriteit van Zijn Woord, om daarvoor ootmoedig te buigen en telkens weer kinderlijk te vragen: „Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” En zo stelt Hij het hart dan door Zijn genade in het stof der verootmoediging, wat ons als vanzelf op Hem doet vertrouwen, om Hem hartelijk te loven in

de bediening van Zijn profetische, priestelijke en koninklijke bediening. Enerzijds wordt u door Zijn Woord dan met machteloosheid geslagen, zodat het niet mogelijk is tegen Zijn wil te handelen en anderzijds wordt u er door gesterkt, om in Zijn wegen te wandelen. Zodat u iets krijgt te verstaan van dit woord: „Ik vermag alle dingen door Christus Die mij kracht geeft”.

Met een stille verwondering die het hart kan leiden tot aanbidding, wordt de majesteit van de verheerlijkte Christus waargenomen in de bediening van Zijn Woord en Sacramenten. Daar Hij daarin tot ons komt met zoete vertroosting en tot versterking van het geloof, om ons kruis blijmoedig te dragen.

Hij is en blijft bij ons met Zijn genade tot onderwijzing en de beleving van het geloof om daarin te volharden tot verkrijging van het gezegend eind. Want de oprechten gaan het steeds meer beseffen dat zij zijn zwak van moed en klein van kracht. En zo komt Christus door Zijn Geest getuigenis te geven in het hart van het werk der genade, dat door Hem verheerlijkt werd. Om de Heere kinderlijk te vrezen tot verheerlijking van Zijn grote. Wat hen dan anderen doet zijn tot wasdom in het geestelijke leven en tot onderhouding van de gemeenschap der heiligen.

Maar al is de mensheid niet overal waar de Godheid is, zo worden de twee naturen er ganselijk niet door van elkander gescheiden. Want mitsdien de Godheid onbegrijpelijk en overal tegenwoordig is, zo moet volgen dat zij wel buiten haar aangenomen mensheid is, en nochtans ook in haar en persoonlijk met haar verenigd is. Waarom het ons niet mogelijk is door Zijn menselijke natuur op te klimmen tot Zijn Goddelijke heerlijkheid. Wat een grote hindernis was bij de discipelen, daar zij Hem het eerst leerden kennen in Zijn menselijke natuur. Maar wij hebben Hem naar het vlees niet gekend. En het wordt ons van meet af door de Schrift verkondigd, dat de Zone Gods ons in alles gelijk is geworden, doch zonder zonde, door onze menselijke natuur uit de maagd Maria aan te nemen. Wat ons terstond vanuit Zijn Godheid leert denken bij Zijn verschijning in het vlees.

Wel heeft het plaats, dat wij meer blijven leven, bij de gevoeligheden van Zijn menselijke natuur, zodat wij dan enige neiging bekomen, om Hem met de dochters van Jeruzalem dan komen te onteren. Het moet ons ten volle duidelijk zijn, dat de Zone Gods als Middelaar Zijn menselijke natuur heeft ondersteund, om met Zijn hart de borgtocht volkomen te maken, die daarom van een oneindige waardij is en overvloedig genoegzaam voor het ganse menselijke geslacht.

De Zone Gods is en blijft dus door de aanneeming van de menselijke natuur ook persoonlijk met haar verenigd in het toepassen van de door Hem verdiende zaligheid aan des Vaders rechterhand. En nu worden wij door het nut, dat is in de hemelvaart van Christus, onderwezen in een drietal zaken, die het geestelijke leven tot Zijn verheerlijking en onze zaligheid raken. Ten eerste, daar Hij in de hemel voor het aangezicht Zijns Vaders onze Voorspreker is. „En indien iemand gezondigd heeft” wat ons onze vrijmoedigheid beneemt in het naderen tot de troon der genade, zegt de Schrift: „Wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige; en Hij is een verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonde der gehele wereld.”

Het is dus in het komen tot de troon der genade, een komen op grond van de algenoegzame rande van Christus en niet op grond van enige waardigheid in de mens. Maar wel moet het zijn een komen om de verzoening met God, want daar buiten is het doelloos en zinloos te komen tot de troon der genade.

Maar mag dan een onbekeerd mens niet bidden om verzoening, daar hij er geen innerlijke behoefte aan heeft? Het past hem in de eerste plaats ernstig te bidden om de vernieuwing des want de Heere heeft geen lust in de dood der goddelozen, „maar daarin dat hij zich bekeert. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt gij sterven?” Ja, de Heere wacht op ons, om dat uit genade te schenken. In deze voorspraak van Christus, in het pleiten op Zijn verzoening door voldoening, is ook een zekere inspraak voor het gemoeë. Toen de Heere Jezus bad: „Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen,” was dat een bemoedigende inspraak voor de boetvaardige moorde-

naar, want dat gehoord hebbende, zeide hij tot Jezus: „Heere gedenk mijner als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn”. Waarop hem geantwoord werd: „Voorwaar zeg Ik u, heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn”. En laat dat ons vervrijmoedigen in het komen tot de troon der genade, om door Hem verhoord te worden.

Ten andere wordt het ons hier betuigd, dat wij ons vlees in de hemel tot een zeker pand hebben, dat Hij, als het Hoofd, ons Zijn lidmaten ook tot Zich zal nemen. Christus zal als het Hoofd der kerk al Zijn lidmaten in wier hart Hij leeft tot Zich nemen als Gods raad hier uitgediend zal zijn. En dat is in de eeuwige heerlijkheid, om eeuwig bij Hem te zijn. Zodat het hier aankomt op het aannemen van Christus in het binnenste des harten. Want aan het tot Zich nemen door het Hoofd, is het aannemen van het Hoofd uit de hand der Vaders, onafscheidelijk verbonden. Het is een leven uit Hem, door Hem en tot Hem. Waartoe Hij ons door de Vader geschonken is.

Maar ten derde zendt Hij ons Zijn Geest tot een tegenpand, om in contact te blijven met onze Voorspraak bij de Vader, om zo door Hem getrokken te worden tot de Vader. Door Welks kracht wij zoeken dat daar boven is waar Christus is, zittende ter rechterhand Gods en niet dat op de aarde is.

Het werk van Zijn Geest, om de bediening van Zijn genade heerlijk te maken in ons hart en leven, hebben wij als een tegenpand, om te volharden in het geloof, van dag tot dag nodig. Want alles wat van ons en in ons is, trekt ons af van de Heere, staat ons tegen in het zoeken van de dingen die boven en eeuwig zijn.

En voor het zenden van Zijn Geest heeft Hij gezegd: „En Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in eeuwigheid.” En die troost weegt op tegen al het kwaad dat Hij ons in dit jammerdal toeschikt, zo wij in de omstandigheden van het leven er door gedreven worden tot de troon van Gods genade. En in die weg leert de Geest des Vaders en des Zoons ons bidden met onuitsprekelijke zuchtingen, om daardoor gesterkt te worden door onze Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige.

Soest. R. Kok

NAAR DE KATECHISATIE

206

VAN DE VOLEINDING DER WERELD

Welke zaken komen hier aan de orde?

- a. des mensen voortbestaan na de dood;
- b. de tekenen der tijden;
- c. de opstanding des vleses;
- d. het laatste oordeel;
- e. het eeuwige leven.

a) DES MENSEN VOORTBESTAAN NA DE DOOD. (1)

Hierbij kunnen we ter sprake brengen o.m. de leer van Rome over het z.g.n. vagevuur, de hades-theorie en of er een „herkennen” zal zijn onder de gezaligden.

Gods Woord geeft heel duidelijk aan, dat er ná het sterven van de mens een voortbestaan van de mens is. We lezen in Prediker 12:5: „Want de mens gaat naar zijn eeuwige huis.” In Matth. 25:46: „En dezen zullen gaan in de eeuwige pijn, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven.”

Het brute ongelooft zegt: dood is dood. Onder verschillende vormen komt deze ongelooft-theorie voor.

Zo ontkent het „wetenschappelijk” MATERIALISME enig voortbestaan van de mens. Want het leert, dat de mens alleen „stof” is. Men gaat ervan uit, dat er één grondprincipe is, die het wezen van alle dingen vormt. Tot stof is elk ding met al zijn zijn, en worden terug te voeren, zo redeneert men (De oer-stof). We vinden het materialisme reeds in verschillende vormen bij de oude Griekse wijsgeren.

De meer moderne opvattingen van het materialisme uit latere tijd willen bij monde van de atomistiek de wereld uit een mechaniek van onveranderlijke, stoffelijke en kleine atomen verklaren. Zo zocht men het raadsel van het levensontstaan op te lossen.

Maar al verwerpen we deze materialistische wereld- en levensbeschouwingen, er is ook een praktisch materialisme. Het is zulk een levenshouding, welke alle hogere levensgaven ten

achter stelt, uit de leus: „laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.”

Onze tijd is er vol van. Zelfs in velerlei prediking komt de gedachte van „een bevrijding” van de mens als een bevrijding van alle sociale ellende en leed hoe langer hoe meer naar voren. We hoorden eens van iemand, die onder zulk een prediking verkeerde, zeggen: het lijkt wel alsof de mens geen ziel meer heeft! Is dat niet allerbedroevendst?

Welke belangen vervullen het hart van de mens vooral van deze tijd? Zijn het niet de stoffelijke dingen, waarin men opgaat en waarin men al zijn ontspanning zoekt? Maar wat laat Romeinen 1 zien? Tot welke goddeloze excessen het materialisme leiden zal. En dat zien we óók met name in onze vermaterialiseerde en vertechniseerde tijd!

En ligt dat beginsel niet in het hart van ieder mens? Die eraan ontdekt wordt, zal dat met schaamte en schuld voor God gaan zien en erkennen. We horen David klagen in psalm 119:13: „Mijn ziel kleeft aan het stof.” Maar dat smartte hem en daarom bad hij: „Maak mij levend naar Uw Woord.”

De theosofische godsdienst heeft haar leer de „incarnatie”. Men in een zeker voortbestaan, maar dan zó, dat het ene lichaam bij de dood verhuist in een ander lichaam, hetzij van lager orde, naar gelang men hier geleefd heeft in het kwade of in het goede.

Dan is er de bekende dwaalleer van Rome van het vagevuur. Het z.g. louteringsvuur voor de gelovigen, waarin zij de tijdelijke straffen hebben uit te dragen. Deze straf kan echter door voorbeden, misoffers, goede werken en aflaten verkort worden, zelfs ook door een overtollige schat van goede werken, die andere vromen hier kunnen verkrijgen en die dan voor hen, die in het vagevuur zich bevinden, ten goede kunnen komen.

Het is niet alleen een dwaalleer, die geheel tegen de Schrift ingaat, maar ook een gruwelijke verloochening van Christus’ verdienste, waardoor Gods kinderen zowel van de „eeuwige” als van de „tijdelijke” straffen bevrijd zijn. Nergens is in Gods Woord iets te vinden van de gedachte, dat er voor de afgestorvenen nog gebeden kunnen gedaan worden. „Want Abraham weet van ons niet.” (Jes. 63:16). Integendeel! Bij het sterven van de mens is zijn lot beslist. „Zoals de boom valt, blijft hij liggen.”

Even verwerpelijk is de leer van Rome betreffende een z.g. „limbus patrum”, als een plaats van een tussen toestand tussen het sterven en de hemel, waarin dan de vromen van het Oude Testament verbleven vóór Christus’ sterven en die dan na Christus’ sterven naar de hemel zijn overgebracht. Rome beschouwt de „nederdaling ter hel” van Christus als een ingaan in dat limbus patrum, om hen daaruit te bevrijden. Zo stelt Rome ook een z.g. „limbus infantum”, als een voorportaal van de hemel, waarin de gestorven ongedoopte kinderen komen. Want Rome leert, dat de doop de wedergeboorte werkt en dus ongedoopte kindere die wedergeboorte missen. We zien hier weer het dwaze gevolg van „Rome’s leer - vaststelling”, namelijk, dat zij haar leer niet alleen uit de Heilige Schrift, maar ook vaststelt uit de „traditie en overleveringen”.

Verder is er betreffende het voortbestaan van de mens na het sterven, de leer van de z.g. zielslap, waarbij men meent, dat de ziel zonder het lichaam geen bewust leven kan hebben. Ook is er een theorie omtrent de conditionele onsterfelijkheid, namelijk dat alleen de gelovigen blijven voortbestaan en de ongelovigen vernietigd worden. De „Jehovah-getuigen” leren dat ook. Men denkt dus, dat er na het sterven een „ophouden van bestaan” is. Afgezien van het feit dat de Bijbel wel degelijk een voortbestaan leert, is de gedachte van „vernietiging” totaal onjuist. Want de dood is geen „ophouden” van „bestaan” (in dit verband dus van de goddelozen, maar wel degelijk een voortbestaan, maar dan in de tegenovergestelde zin, namelijk van verderf als volle openbaring van de vloek der zonde. „Vloek” staat tegenover „zegen”. „Zegen” is die uitspraak Gods, waarbij alle dingen harmonisch functioneren (een omschrijving van wijlen prof. Wisse) terwijl de „vloek” is het oordeel Gods, waarbij alle dingen als „uitéén vallen”, een eeuwige disharmonie door eeuwige ontbinding.

Maar hoe moeten we deze ontstellende zaak in verband brengen met CHRISTUS’ sterven? We kunnen onmogelijk dit heilig mysterie met

ons verstand verklaren. Enerzijds bleek de zekerheid van Jezus' sterven, want de soldaat, die het z.g. „crurifragium” moest uitvoeren, het breken van de benen der kruiselingen, ziende, dat Jezus gestorven was, doorstak toen met zijn lans de zijde van Jezus' lichaam met het gevolg, dat er „bloed en water” uit Zijn zijde liep. Dus een bewijs, dat Jezus waarlijk gestorven was. Anderzijds heeft het lichaam van Jezus geen doorwerkend verderf gezien. Daarvan spreekt psalm 16:10, waar we lezen: „Gij zult niet toelaten, dat Uw Heilige de verderving zie.” Dat was dus in het graf. Maar waarin bestond dan Zijn vernedering ten opzichte van het graf? Wel, dat Christus op de plaats werd gelegd, waar het verderf van de dood zich openbaart. Zo heeft Hij door Zijn kruisdood de vloek der zonde van Zijn volk op Zich geladen en hen daarvan verlost.

Hebt u, lezer(es) zich als een „vloekwaardige” voor God leren kennen? Dan wordt de „vloekdood” van Christus tot een bron van zalige vertroosting, wanneer de Heilige Geest inleidt in het heilig mysterie van Christus' kruisdood.

E.

v. L.

DE ONTMOETINGSDAG OP

ZATERDAG 16 APRIL TE SLIEDRECHT

Vrienden van „Bewaar het Pand”!

Vrienden!.....

Ja natuurlijk, dat spreekt jullie aan. Want als je geen vriend bent van „Bewaar het Pand”, dan zit het natuurlijk niet goed. Als ik het zo schrijf, dan bedoel ik daarmee natuurlijk niet alleen de krant, die deze naam draagt, maar de zaak, die er door aangeduid wordt. Nu, daar moet iedereen een vriend van zijn.

En gelukkig, dat zijn er toch nog velen. Hoeveel?

Ik weet het niet. Ik ben geen hartekenner. Maar laat het door uw komst blijken, dat u het bent. Het is al sinds jaren gewoonte dat er zulk een ontmoetingsdag gehouden wordt. En dan wel twee maal in een jaar. Degenen, die met de gang van zaken op de hoogte zijn, weten wel hoe het er op zulk een dag naar toe gaat. De vrienden komen uit het noorden en het zuiden, het oosten en het westen. Met geen ander doel, dan om elkander te ontmoeten. Ja, te ontmoeten, rondom het Woord van God, en dan in het huis van God. Kunt ge u iets rijkers voorstellen?

Nu kan het natuurlijk gebeuren dat men op zulk een dag wel elkander ontmoet, zonder dat men nog de Heere Zelf ontmoet. En dan ja, dat moet ik jullie toegeven, dan is het maar armoe!

Vrienden!..... als jullie daarom komen, vergeet dan vooral niet, om om-de-inkomst-des-Heeren te vragen. Want dat maakt tenslotte de dag onvergetelijk. Er zijn er, die vanuit het verleden, van zulk een „onvergetelijke dag” kunnen getuigen. We zullen hopen dat dit getal dit jaar groeien mag. Hoe het verder op zulk een dag verloopt, daar bent u, als u het nog niet wist, inmiddels al over ingelicht.

Men hoopt te Sliedrecht u (jullie) een warme ontvangst te bereiden. En ik moet zeggen, dat kun je de Sliedrechtters wel toevertrouwen. Het zijn onbaatzuchtige mensen. Ik bedoel, wat hun verhouding ten opzichte van ons streven betreft. Er wordt geen cent aan verdiend, en ze lopen toch warm voor de zaak. Ik vertrouw dat dit niet alleen van de Sliedrechtters gezegd kan worden. Dat er nog meerderen (velen!) zijn, zal op die dag wel blijken.

Wie de sprekers zijn, is ook al lang bekend. Ik behoef ze dus niet te noemen. Ten overvloede zal de eindredakteur dat nog wel eens doen. Zoals u ook weet, behoren wij daar ook bij. En wie zijn wij?

Verschillenden hebben ons gevraagd: waar we't over denken te hebben. Dat is jaarlijks weer een terugkerende vraag. Je moet natuurlijk steeds weer wat nieuws op tafel zoeken te brengen. Ik had daarom gedacht dit jaar te spreken over: „HET HUIS DES GEBEDS — EEN KUIL VAN MOORDENAARS”.

Als je het zo ziet staan, dan zou je er van schrikken. Misschien denkt deze of gene wel: Als het zo gesteld is, dan geloof ik maar dat ik thuis blijf, want dat wordt me te gevaarlijk.

Ik wil de vreesachtigen een beetje gerust zoeken te stellen, want we komen daar echt wel vrede-lievend samen. Alhoewel..... laten we maar niet te hoog van onszelf opgeven, want wat leeft er niet in het hart van een mens? Een ieder die zichzelf kent, weet er iets van.

En toch..... dat is de andere kant van de zaak, wat zou het een voorrecht wezen, als je er je leven mocht leren verliezen, om het dan door het geloof te vinden in een Ander.

Meer ga ik daar nu niet over schrijven. Bovenstaande is slechts als een opwekking bedoeld. Voor de vrienden is het een overbodige opwekking. Doch wie weet waarvoor het nog dienen kan.

Laten we zeggen: D.V. tot 16 april 1977 te Sliedrecht.

Jullie aller vriend,

Ds. H. C. v. d. Ent

DE PLAATS VAN ELIHU IN HET BOEK JOB

2

We luisteren weer naar onze lezer:

Dan richt Elihu zich tot Job. Onder sterk beeldende taal gaat hij Job zijn schuld voorleggen, stap voor stap. Toe dan maar Job, wil hij zeggen, ga nu maar eens spreken tegen deze God en Heere. Overal merk je Hem toch op. Dat weet je toch. In Zijn macht: kijk eens om je heen, alles predikt Hem. In Zijn gerichten: zie eens welk een rechtvaardige God Hij is. Al de eindten der aarde spreken Zijn recht uit. Je hebt toch band aan Hem. Spreek dan uit Zijn rechtvaardigheid. Zie ook Zijn majesteit. Overal roept ook deze deugd je op deze Koning Zijn luister, hulde en eer te bewijzen.

En in hoofdstuk 33:23 en v.v. ligt wel de kern van heel Elihu's rede, waar hij Job hier oproept acht te slaan op de genadige God. De Gezant, Die hij hier invoert heeft dezelfde spits als wanneer Job spreekt: Ik weet mijn Verlosser leeft. Vertrouw je toe in al je ellende aan Hem, richt naar Hem je wenende ogen.

Elihu gaat zijn woordenschat uitbreiden tot zes hoofdstukken toe. Wist hij te zwijgen, hij weet nu te spreken. Er is hem een tong des geleerden gegeven. Hij is en komt niet als zwijgende, als sprekende, als richtende, als uitzienende naar heil, naar verlossing. Doch ook als voorbereidend. Wij krijgen zeer sterk de indruk, dat de Heere Zich in voorbereidend werk aan Job van Elihu heeft willen bedienen. Als we zien, dat als de Heere Job gaat antwoorden uit een onweder, het eigenlijk een aanvulling, vervolg en herhaling is van wat Elihu aan Job heeft voorgehouden. Gelijk eenmaal Johannes voorbereidend voor de Heere Jezus uitging, wordt de nazaat van Ezau hier gebruikt om voorbereidend te bearbeiten en te overtuigen. Het valt namelijk op, dat Job Elihu een antwoord schuldig blijft. Job blijkt tot zwijgen te zijn bewerkt. Hij heeft onder de zegen van Elihu's prediking het antwoorden afgeleerd.

Dit is nog vaak zo. Het eigenlijke werk doet de Heere Zelf. Zijn knechten en gelovigen onderling mogen vaak voorbereidend werk doen. Niet alleen om tot bekering en geloof te komen — daar ook zeker mee — maar ook om het heilgeheim weer te verlevendigen. Om de Heere na afzwerving weer te vinden. Om lafenis en veropnieuw te ervaren.

De Elihu's mogen het Johannes de doper nazeggen: Zo is dan deze mijn blijdschap vervuld geworden. Job zowel als de drie vrienden hadden de prediking van Elihu zo nodig. Ook vandaag is een gerichte prediking broodnodig. Een gerichte prediking is een prediking die opkomt vanuit het Woord van God. Zonder dat ze het beseft is er een schreeuw om deze prediking ook van de zijde der wereld. Daarom predikers gevraagd op en onder de kansel, die het goede boodschappen en heil laten horen.

Als tenslotte de Heere Job op de rechte plaats brengt, „onder berouw en boete” onder Hem doet komen, evenwel de ondragelijke last nog drukt, is hij als een kind gespeend, dat zich stil bij zijn moeder vindt. Dan wordt Job geroepen tot priesterlijk werk. Hij moet voorbede doen bij het aangebrachte offer. Elifaz wordt door de Heere Zelf gemaand zich tot Job te hegeven met offer en Job te verzoeken voor hen — het

duidelijk aangewezen drietal — te bidden. Elihu behoeft dit offer en deze voorbede niet. Hij heeft de woorden Gods vertolkt en is in die gebaren niet schuldig bevonden. Ook Elihu is een zondaar geweest.

Ook hij moest uit genade zalig worden. Doch hier geldt het: Uw vrucht is uit Mij gevonden. Hij predikte vanuit de Gezant en Uitlegger, vanuit Hem, in Wien verzoening was gevonden. Hij had Jobs voorbede in deze niet van node. Evenwel had ook hij de voorbede van de Heere Jezus dagelijks nodig.

Geheel het oude testament riep om die vervulling. Job riep om zijn Losser, Elihu om de Gezant en Uitlegger. Eén uit duizend.

Wij mogen meer licht ontvangen. Wat doen we met dit licht? De vraag blijft over: Wat dunkt u van de Christus, Wiens Zoon is Hij? Want meer dan Elihu is hier.

Daarom welgelukzalig zij die Sions Vorst erkennen voor hun Heere en vast op Hem betrouwen. Sions Vorst gegeven tot lofprijs, onderwijzend door Zijn Geest.

We zien uit dit deel van het boek Job duidelijk, dat de Heere de nakomeling van Ezau heerlijk het licht van Zijn openbaring liet zien. Naglanzen vanuit de tent van Abraham en Izaäk spreiden zich hier uit. Blijft over: uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen, Zijn Naam alleen zij eer.

Hiermee eindigt onze lezer. We menen te mogen aannemen, dat velen de beide artikelen over Elihu met instemming zullen hebben gelezen.

B.

VOOR DE JEUGD

BESTE JONGELUI!

Gideon 88

„En Gideon stierf in goeden ouderdom; en werd begraven in het graf zijns vaders Joas, te Ofra, des Abiëzriets.”

Richt. 8:32

We hadden het over gewoonte-zonden. Dat is natuurlijk niet op bij het huwelijk, al hebben het, in verband met Gideon, daarop wel in het bijzonder betrokken. Daar zijn nog zo ontzagge-lijk veel andere mogelijkheden, waar we uit gewoonte dingen doen die toch niet betamen.

Ik denk b.v. aan ons „spreken”, om over ons „denken” maar niet te oordelen. Want je kunt ook in je gedachtenwereld er gewoonten op na houden, die het daglicht niet kunnen zien. We laten ze daarom maar voor wat ze zijn, want anders zouden er dingen op papier komen te staan, die schandelijk zijn om ze te zeggen: Zo drukt Paulus zich uit, en ik geloof niet dat hij naast de waarheid zat.

Om dan maar bij ons „spreken” te blijven. Hoe menigmaal bedient men zich niet van een vloek. Op het werk is het de meest gewone zaak dat er gevloekt wordt. Of waar wordt het niet gedaan? We behoeven echt geen plaatsen apart te noemen, al is het op de ene plaats wel erger dan de andere. Zoekt er dan zo mogelijk de beste nog maar uit. Doch hoe gemakkelijk neemt men dan niet zulke vreselijke woorden over? Als men niet anders hoort, dan moet je er echt wel voor bewaard blijven, om niet anders te doen. Over ons taalgebruik gesproken. Ik kom wel mensen tegen, die zich beslist beledigd zouden gevoelen, als je hen voor een vloeker hield. Maar die gebruiken dan van die bastaardvloeken. Van die halve zachte krachttermen. Ik geloof niet dat ik dit nader behoeft te verduidelijken. Om slechts één voorbeeld te noemen, want jullie moeten toch weten waar het over gaat. Ik ontmoette eens iemand die het tot een gewoonte had om „o guttekus” te zeggen. Gezien de streek waar bedoelde persoon woonde, had dit woord de betekenis van „o gut”, hetwelk een verbastering is van „o God”. Toen ik daar bedoelde persoon op attent maakte, was de reactie: o guttekus dominee, daar heb ik niet eens erg in. De gewoonte van dit woordgebruik was zo sterk, dat men zelfs na een waarschuwing er nog rustig mee doorging.

Gewoonte-zonden komen natuurlijk ook op het terrein van de daad voor. Je kunt het tot een gewoonte maken om altijd te laat op je werk te komen en te vroeg op te houden. Je kunt het tot een gewoonte maken om altijd een kleinig-

heidje mee te nemen. Wie appels vaart, appels eet, zegt men dan. Al deze dingen die in de grond der zaak zonde zijn, van welke aard ze dan ook mogen zijn, kunnen een zodanige gewoonte worden, dat het niet eens meer als zonde wordt gevoeld.

Daarom, vrienden, staat naar een nauw leven. een nauw leven geeft nog wel eens een ruim sterven. Want dat moeten wij tenslotte allemaal. Niemand leeft er die de slaap des doods niet eens zal slapen, en niemand redt zijn ziel van het graf.

Gideon is daar ook niet aan ontkomen. Er staat in onze tekst dat hij in goeden ouderdom gestorven is, en dat hij begraven is in zijns vaders graf, te Ofra. Hij heeft de leeftijd van 70 á 80 jaren mogen bereiken. Maar ook van hem gold tenslotte: En hij stierf.

Of Gideon ruim gestorven is, zoals dat wel eens gezegd wordt, ik weet het niet. Daar wordt in de bijbel met geen woord van gerept. Ik heb veeleer de indruk dat hij in stilte heengegaan is, en dat zijn stoffelijk overschot aan de schoot der aarde is toebetrouwd, waar het rust tot op de jongste dag.

Het is wel opmerkelijk dat in de bijbel praktisch over niet een van Gods kinderen breedvoerig hun sterven gesproken wordt. Je zoudt misschien op Jacob kunnen wijzen, die op zijn sterfbed zijn zonen heeft gezegend. Doch het eigenlijke sterven zelf wordt ook met een en mededeling afgedaan.

De Enigste, Wiens sterven breedvoerig wordt verhaald, is de Heere Jezus Christus. Alle vier de evangelisten getuigen er van. En dat is van rijke betekenis. Want de dood van de Heere Jezus Christus is het leven van Zijn volk, dat is al diegenen, die in Hem geloven. Hij heeft de „donkerte” van de dood gekend. Toen Hij in Zijn uiterste hing aan het kruis, werd Hij drie uren lang, door een dikke duisternis omringd. De Godsverlating werd door Hem doorleefd. Wat Gideon verdiend had en wat een ieder verdiend heeft, dat heeft Hij willen doorstaan. En op grond van de verdiensten van Christus is Gideon naar de hemel gegaan. Want daar behoef je niet aan te twijfelen. Als je zijn leven nagaat, zoals dat in het laatst tot openbaring gekomen is, dan zou je kunnen denken, hoe zou het nu toch met die Gideon zijn afgelopen? Het is maar somber geëindigd.

Ik moet het jullie allemaal toegeven. En toch vind ik het een wijze besturing van God, dat het geëindigd is, zoals het ons beschreven staat. Want dan worden we er voor bewaard om in Gideon te eindigen.

Hoe menigmaal komt dit niet voor. Iemand ligt op zijn sterven en we zouden dan nog zo graag het een en ander vernemen. We zouden graag elk sterfbed als een preekstoel willen zien, waarop ruim getuigd werd. Ik zeg niet dat dit nooit gebeurt. Ik zeg ook niet, dat het niet groot is als het gebeurt. Ik zeg wel, dat dit niet alles beslissend is. Want menigmaal onthoudt God dit Zijn kinderen, omdat Hij weet wat van Zijn maaksel te wachten is. Het gaat er uiteindelijk niet over wat een geliefde, die van ons heengegaan is, in het laatste uur van zijn leven nog gezegd heeft. Het gaat er wel over of hij in zijn leven geloofd heeft, in Hem waarvan Gideon een type is geweest, dat is de meerdere Gideon, de Heere Jezus Christus. Dat Gideon daar een type van geweest is, hebben we in het verleden meerdere malen aangetoond. Een type zijn, wil zeggen, dat men het beeld van de Heere Jezus Christus heeft vertoond. En wie Zijn beeld vertoont is door God wedergeboren. Want alle kinderen van God worden in de wedergeboorte de beelde des Zoons gelijkvormig gemaakt.

Tenslotte heeft God Gideon een plaats gegeven in de beeldengalerij der gelovigen. Zo wordt Hebreë 11 genoemd, als jullie dat nog niet wisten. Zoekt te midden van al die bijbelheiligen zijn naam maar op. En als je dan al die bijbelheiligen op een rijtje ziet staan, dan zijn het allemaal zondaren. De een nog al niet groter dan de andere.

Niemand is uit zijn werken gerechtvaardigd geworden. Zij zijn allen uit genade zalig geworden. Gelukkig! Want omdat het uit genade is, kunnen wij ook zalig worden. Moesten wij het verdienen, het was voor eeuwig verloren. Want het is niet te verdienen. Het is alleen uit genade te verkrijgen. En genade verkrijgt je alleen, niet als

een rijk, braaf, deugzaam mens, maar als een arme zondaar, die zichzelf alleen maar veroordelen kan. Die wordt op grond van de verdiensten van Christus binnen gelaten.

Gelukkig is hij en ook zij, die al vroeg mag leren, dat hij het alleen maar bederven kan voor God. Dat maakt hem in de beleving ongelukkig. Doch het heeft tot gevolg, dat hij het leven buiten zichzelf gaat zoeken, in de Heere Jezus Christus, Die de Bron van alle leven is. En wie het buiten zichzelf bij de Heere alleen zoekt, die zal het ook zeker vinden. Want die zoekt, die vindt, die bidt, die ontvangt en die klopt, die zal worden opengedaan. Sterker kan de Heere het toch niet zeggen, opdat je aan Zijn genade, die groot is voor arme zondaren, maar nooit zoudt vertwijfelen.

We gaan eindigen met te schrijven over Gideon. Toen we er mee begonnen, hadden we niet gedacht, dat het zo lang uit zou lopen. Doch de ene gedachte bracht vaak de andere voort. We hebben het maar zoeken door te geven, in de hoop dat we het niet voor niets hebben geschreven. We geven toe nog lang niet volledig te zijn geweest en zeker niet volmaakt. Wie zal uiteindelijk het Woord van God uit putten! De Heere doe op het geschrevene nochtans genadiglijk Zijn zegen rusten. Dat zou de rijkste beloning zijn. Ook voor ditmaal weer, jullie aller vriend,

Ds. H. C. v. d. Ent

Mbumba-zending te Utrecht

De 14e Zendingsdag van de Ned. Stichting Mbumba-zending wordt D.V. gehouden op:

ZATERDAG 30 APRIL 1977
(Koninginnedag) in de Irenehal, van de Kon. Ned. Jaarbeurs, Croeselaan, Utrecht. Tel. 030-914914, toestel 370.

Aanvang: 10 uur precies.

Sprekers:

Ds. C. Smits van Giessendam (1e voorzitter); opening.
Ds. Donald A. Ross, Schots Zendingspredikant te Bulawayo (Rhodesië).
Ds. J. van Prooyen van Rhenen.
Pauze: 12 - 13.30 uur.
Ds. S. de Jong van Ouddorp, Z.-H.
De heer L. M. P. Scholten van Krimpen aan den IJssel.
Ds. W. Kamp van Grafhorst.
Ds. F. Mallan van Rhenen (2e voorzitter), slotwoord.

De Irenehal is in de nabijheid van het Centraal Station te Utrecht (minder dan 10 min. lopen). De Ned. Stichting Mbumba-zending steunt het medische en geestelijke zendingswerk van de Vrije Presb. Kerk van Schotland hetwelk reeds meer dan 70 jaar in Rhodesië wordt verricht. Thans zijn er 4 zendingsposten met ca. 35 voorposten, met ziekenhuis, klinieken, kerken en scholen.

Ondersteuning is thans meer dan ooit gewenst. Penningmeester Mbumbazending Putten. Giro: 1.61.85.70. Toezending Mbumba-maandblad aan: secretaris Mbumba-zending, postbus 649, Hilversum.

Zendingsbusjes aanvragen bij: de Heer H. J. Veene-ma, Laarderweg 241, Bussum. Telef. 02159 - 15115.

PROF. G. WISSE „DE DROEFHEID NAAR GOD”

Zojuist verscheen de 8e druk van dit bekende boekje over 2 Cor. 7 : 10a. Waarin op eenvoudige wijze gesproken wordt over de bekering en wat er aan voorafgaat.

Gebonden 133 blz. f 11,90 na 30-4-77 f 12,90.

Zeer geschikt als belijdenisgeschenk!

LINDENBERGS BOEKHANDEL
Slaak 4-8 - Postbus 4209 - Rotterdam 3016
Telefoon 010 - 111807.

Boekbesprekingen

GEZIN — BOLWERK OF BASIS

Uitgave van de Evangelische Omroep, Postbus 565, Hilversum.

boekje bevat de teksten van de zes uitzendingen in 't E.O. radioprogram „Gezin, bolwerk of Basis”, uitgezonden in de periode van 25 oktober tot 6 december 1976. Deze teksten gaan over: 1. Het gezin is niet meer wat het geweest is, 2. Man en vrouw, 3. Gekregen uit de hand Gods, 4. Gij zult het uw kinderen inprenten, 5. Gezag en gehoorzaamheid en 6. Tenslotte. Ad. de Boer is de samensteller. Hij ondervroeg verschillende personen, die hun zienswijze kenbaar maakten. We kunnen daarvan in dit boekje lezen. Er wordt veel in gevonden dat tot nadenken moet brengen. In het algemeen zijn we het wel met de strekking van dit boekje eens. Toch bevredigt het ons niet geheel. Niet tot zijn recht komt, dat de mens, ook de christelijke mens, van nature een vijand van God en Zijn gebod is en dat daaruit alle ontwrichting voortvloeit. Zodat hij wederom geboren moet worden om weer in de rechte verhouding tot God te komen en te gaan vragen naar wat Hem welbehagelijk is. Die wedergeboorte hebben ook de kinderen nodig, de vernieuwing van hart en leven. Het is niet genoeg, dat de kinderen in christelijke gezinnen opgroeien, zelfs niet als ze zich houden aan het gezag, dat over hen gesteld is. Wanneer de noodzaak van de wedergeboorte door Gods Geest en de waarachtige bekering tot God wat meer op de voorgrond had gestaan zouden de teksten ons meer hebben toegesproken.

STEMMEN UIT GENEVE

Uitgave van de Gereformeerde Bibliotheek te Goudriaan

Deze bundel, de 38e, bevat preken van Calvijn over Job, namelijk van hoofdstuk 36 : 15 tot hoofdstuk 37 : 24 (de laatste preek slechts ten dele). Calvijn had een eigen manier van Schriftverklaren. We kunnen daar alle waardering voor hebben. Hij was een Schriftverklarer bij uitnemendheid en maakte toepassingen in aansluiting bij zijn tekst. Daaraan is het te danken, dat er in de preken over Job vele uitnemende gedeelten voorkomen, waarin de praktijk van het leven naar voren komt. We hebben daar vroeger wel eens op gewezen. De bundel kost f 4,—.

ABORTUS . . . OP DOOD OF LEVEN

door Drs. J. A. van Delden

Uitgave van de Evangelische Omroep, postbus 565, Hilversum

In deze brochure wordt een positief geluid gehoord. We vinden daarin o.a. beantwoording van de vraag wat abortus is. Er komen verschillende foto's in voor, die ons iets laten zien van het verschrikkelijke van de abortus.

B.

Voor al Uw

- ★ BOEKEN
- ★ BIJBELS en
- ★ PSALMBOEKEN

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783
B.G.G. 05250 - 1531

HOTEL

DREYEROORD -
OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

„Nogmaals wil ik U meedelen dat de kruiden heel goed zijn.”
N. v. d. L. te E.

Tegen praktisch iedere kwaal leveren wij

**GENEES-
KRACHTIGE
KRUIDEN**

Maandkuur f 10,95
(verz. d. k. inbegrepen)

**Drogisterij
SIKKING**

Barrevoetstraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 31 28 82
B.g.g. 32 46 06

BESTEL NU:

**SCHOONMAAK-
ARTIKELEN**

die milieu vriendelijk zijn.

Mw. M. v. OYEN
Tel. 078 - 21153

Het adres voor al uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prentenboeken,
bijbels (uitsluitend Staten-
vertaling) en psalm boek-
jes is

G. KOOL

Stationssingel 50
Veenendaal
Telefoon 08385 13978
Postbus 177

**PLAATST
UW
FAMILIEBERICHTEN
OOK
IN
„BEWAAR
HET
PAND”**